

AGENTÚRA PRE RIADENIE DLHU A LIKVIDITY

Výročná správa o činnosti ARDAL za rok 2013

Bratislava, marec 2014

Daniel Bytčánek
riaditeľ

Obsah

1. Identifikácia organizácie.....	3
Predmet činnosti ARDAL	3
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	3
3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho poslanie	5
4. Činnosti a ich náklady	5
Náklady ARDAL	6
5. Rozpočet	7
Príjmy ARDAL	7
Výdavky ARDAL	7
<i>Bežné výdavky</i>	8
<i>Kapitálové výdavky</i>	9
6. Personálne otázky	9
7. Ciele a prehľad ich plnenia	10
8. Hodnotenie a analýza hlavnej činnosti ARDAL v roku 2013	11
8.1. Hodnotenie organizácie Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity za rok 2013 zo strany ústredného orgánu	19
9. Hlavné skupiny používateľov výstupov ARDAL	21
Zoznam použitých skratiek	22

1. Identifikácia organizácie

Názov: Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity

Adresa: Radlinského 32, 813 19 Bratislava

Rezort: Ministerstvo financií SR

Vedúci organizácie a štatutárny zástupca:

	Ing. Daniel Bytčánek	riaditeľ
Členovia vedenia:	Ing. Tomáš Kapusta, CSc., Ing. Peter Šándor	vedúci odboru riadenia dlhu vedúci odboru riadenia likvidity a zabezpečovacích operácií
	Mgr. Alena Delinčáková Ing. Zuzana Reindlová Ing. Ján Tencer	vedúca odboru riadenia rizík/Middle Office vedúca odboru Back Office (do 30. 9. 2013) vedúci odboru všeobecnej správy a osobného úradu
Kontakt:	Telefón:	+421 2 57262513
	Fax:	+421 2 52450381
	e-mail:	ardal@ardal.sk
	Internetová stránka:	www.ardal.sk

Predmet činnosti ARDAL

Základným poslaním a hlavnou úlohou ARDAL v rámci systému ŠP je zabezpečovanie činností súvisiacich s efektívnym a hospodárnym riadením finančného krytia štátneho dlhu a deficitu ŠR, s riadením permanentnej likvidity štátu, celého systému ŠP pri akceptovateľných finančných rizikách. Za týmto účelom vykonáva množstvo obchodných operácií a finančných transakcií na finančnom trhu.

ARDAL bola zriadená zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý vymedzuje základný rámec jej poslania, kompetencií, úloh a zodpovednosti. Činnosť ARDAL sa tiež riadi zákonom č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách v znení zmien a doplnkov a zákona č. 530/1990 Zb.z. o dlhopisoch v znení zmien a doplnkov. Podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších zmien a doplnkov ARDAL je obchodník s cennými papiermi. Pri výkone činností musí tiež rešpektovať aj ďalšie zákony a právne predpisy z oblasti obchodného, finančného a bankového práva, napr. zákon č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník, zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku, zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti, ale tiež aj smernice EÚ a medzinárodné právo (anglosaské právo, nemecké právo a pod.), podľa ktorého sa emitujú štátne dlhopisy na finančnom trhu v zahraničí.

Z hľadiska právnej formy a hospodárenia je ARDAL rozpočtovou organizáciou podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s týmto zákonom je svojimi príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet prostredníctvom kapitoly MF SR.

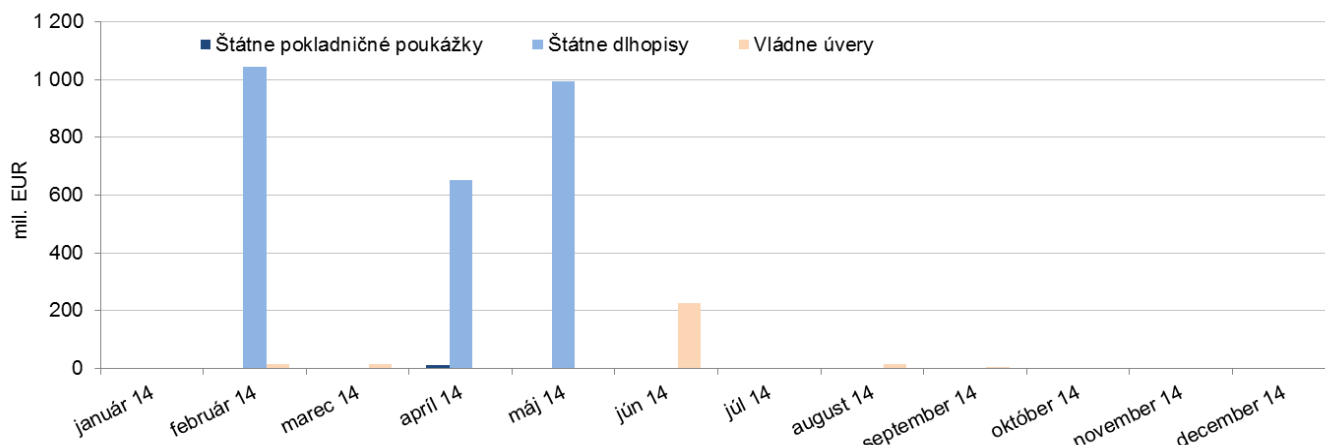
2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

V roku 2014 sa bude ARDAL primárne riadiť Stratégiou riadenia štátneho dlhu na roky 2011 až 2014, ktorá je schválená vládou SR. Nakoľko rok 2014 je posledným rokom, v ktorom platí tento strategický dokument, prioritou ARDAL bude v súčinnosti s MF SR analyzovať nastavené parametre stratégie a ich prehodenie a zadefinovanie do stratégie na budúce roky. Cieľom bude stanoviť rámec pre riadenie štátneho dlhu tak, aby boli parametre portfólia z pohľadu rizík na dlhodobu udržateľnej úrovni pri optimálnych nákladoch na správu štátneho dlhu a efektívneho riadenia likvidity. V poradí už štvrtej stratégii sa bude ARDAL snažiť zakomponovať aj skúsenosti z obdobia finančnej krízy v oblasti emisnej politiky.

V nasledujúcom období sa bude ARDAL usilovať o čo najväčšiu transparentnosť emisnej politiky, o zlepšenie infraštruktúry predaja štátnych cenných papierov a o zlepšenie likvidity slovenských štátnych cenných papierov na sekundárnom trhu pomocou systému primárnych dealerov a nového aukčného systému Bloomberg. Snahou ARDAL bude bezproblémovo zabezpečiť splácanie záväzkov štátneho dlhu a krytie deficitu štátneho rozpočtu v predpokladanej hodnote 7 477 mil. eur. Pre ARDAL aj naďalej ostáva prioritou diverzifikácia existujúceho portfólia investorov, ktorá sa osvedčila v krízovom období. Po skúsenostiach v predchádzajúcich dvoch rokoch aj v roku 2014 ARDAL plánuje okrem eurotrhu pokračovať aj v emisiách na iných globálnych trhoch za účelom oslovenia väčšieho počtu investorov.

Na nasledujúcom grafe je znázornená splatnosť istín štátnych cenných papierov a vládnych úverov, ktoré okrem deficitu štátneho rozpočtu tvoria podstatnú časť záväzkov.

Graf č. 1: Splatnosť istín štátnych cenných papierov a vládnych úverov v roku 2014

Na finančné krytie záväzkov štátu bude ARDAL v prevažnej miere získavať zdroje z aukcií štátnych cenných papierov, ktoré aj v roku 2014, ako aj po iné roky, budú realizované v súlade so schváleným harmonogramom emisií a aukcií štátnych cenných papierov na rok 2014. V jednotlivých aukciách budú ponúkané už v súčasnosti otvorené línie štátnych dlhopisov, medzi ktoré patria:

ŠD 218 dlhopis s pohyblivou úrokovou sadzbou kupónu splatný 16.11.2016 (pôvodná splatnosť 5 rokov, ostáva vydať dlhopisy v hodnote 83,6 miliónov eur).

ŠD 219 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 19.01.2017 (pôvodná splatnosť 5 rokov, ostáva vydať dlhopisy v hodnote 469,8 miliónov eur).

ŠD 223 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 15.11.2024 (pôvodná splatnosť 12 rokov, ostáva vydať dlhopisy v hodnote 1553,0 miliónov eur).

ŠD 225 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 28.2.2023 (pôvodná splatnosť 10 rokov, ostáva vydať dlhopisy v hodnote 630,5 miliónov eur).

ŠD 226 dlhopis s pevnou úrokovou sadzbou kupónu splatný 28.11.2018 (pôvodná splatnosť 5,5 rokov, ostáva vydať dlhopisy v hodnote 1946,0 miliónov eur).

V roku 2014 ARDAL plánuje otvoriť najmenej dve nové línie štátnych dlhopisov. S ohľadom na fungovanie finančných trhov a na dopyt investorov budú v prípade vhodných podmienok otvorené nasledovné štátne dlhopisy:

Štátny dlhopis - splatnosť 15+ rokov, cieľová hodnota 3,0 mld. eur, pevná úroková sadzba kupónu.

Štátny dlhopis - splatnosť 5 rokov, cieľová hodnota 3,0/1,5 mld. eur, pevná/pohyblivá úroková sadzba kupónu.

Štátny dlhopis - splatnosť 7 rokov, cieľová hodnota 3,0 mld. eur, pevná úroková sadzba kupónu.

Alternatívne – emisia denominovaná v USD s benchmarkovou veľkosťou a benchmarkovou splatnosťou.

Ďalšie línie dlhopisov môžu byť otvorené podľa potrieb riadenia štátneho dlhu a požiadaviek investorov. Taktiež v roku 2014 ARDAL plánuje uskutočňovať predajné aukcie dlhopisov raz mesačne, pričom podľa potrieb riadenia likvidity krytia dlhu a podľa požiadaviek investorov bude možné uskutočniť v jednom aukčnom dni aukciu viacerých štátnych dlhopisov. Všetky aukcie sú z dôvodu flexibility v harmonograme uvedené „na rozhodnutie“.

V prípade štátnych pokladničných poukážok ARDAL plánuje počas roka 2014 vydať dve nové emisie so splatnosťou jeden rok. Prvá emisia je naplánovaná na mesiac apríl a druhá na október. Každá z emisií bude v celkovej nominálnej hodnote 500 mil. eur. Prvá aukcia nových poukážok sa bude konať vždy pri vydaní emisie a ďalšia následne na základe potrieb ARDAL a požiadaviek investorov.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho poslanie

ARDAL svojim postavením, činnosťou, povinnosťami a úlohami nepodlieha režimu Opatrení na zdokonalenie kontraktov medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a podriadenými organizáciami, ktoré vláda SR schválila uznesením č. 1370/2002, a preto nevznikla potreba a dôvody pre uzatvorenie kontraktu medzi ARDAL a MF SR.

4. Činnosti a ich náklady

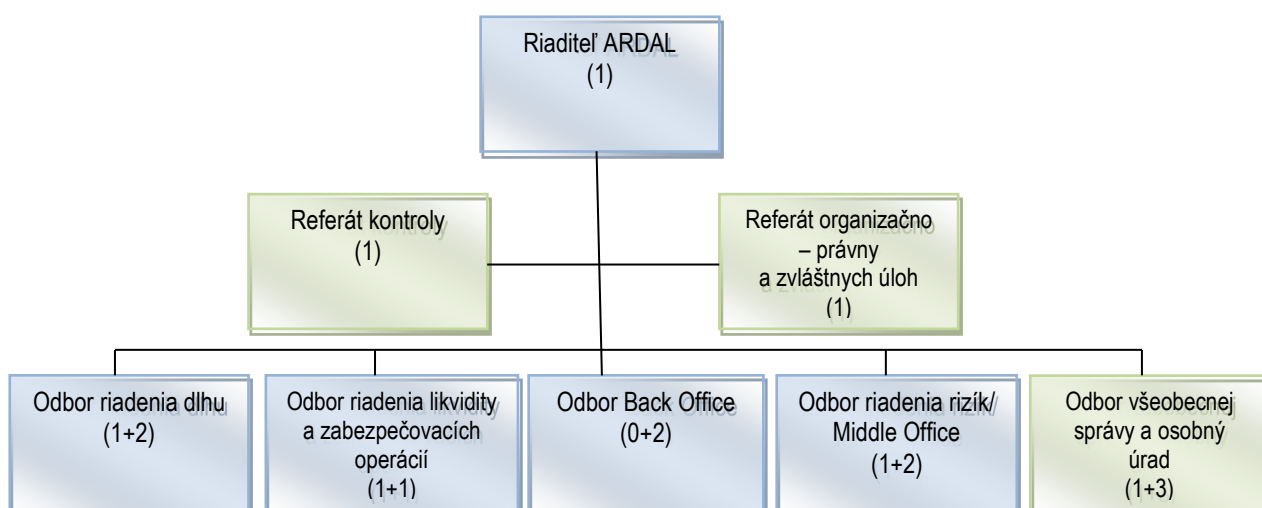
Hlavnú činnosť ARDAL k 31. 12. 2013 vykonávalo celkom 11 zamestnancov vrátane manažmentu. Títo zamestnanci v súlade s platnou legislatívou v súčinnosti a v spolupráci s MF SR a ostatnými vecne príslušnými inštitúciami zabezpečovali aktivity, úlohy a povinnosti súvisiace s riadením, organizovaním, splácaním štátneho dlhu, s permanentným zabezpečovaním likvidity štátneho rozpočtu pri akceptovateľnej miere rizík, hospodárnosti a efektívnosti verejných prostriedkov. Za týmto účelom vykonávali nasledovné obchodné a finančné operácie:

- príprava, organizácia a predaj emisií a realizácia aukcií ŠD a ŠPP pre domácich a zahraničných investorov a prevody ŠCP,
- výplata menovitých hodnôt a výnosov zo štátnych cenných papierov,
- vykonávanie obchodných a finančných operácií s nástrojmi súvisiacimi s riadením štátneho dlhu vrátane operácií s finančnými derivátmi súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu a likvidity,
- predčasné splatenie štátneho dlhu v prípade, ak to umožňuje zmluvná dokumentácia alebo emisné podmienky, vrátane spätného odkúpenia nesplateného štátneho dlhu,
- finančné a obchodné operácie na finančnom trhu na preklenutie dočasného nesúladu medzi príjmami a výdavkami štátneho rozpočtu, na zabezpečenie likvidity systému štátnej pokladnice a zhodnocovanie prebytku dočasne voľných finančných prostriedkov,
- vysporiadanie vykonaných finančných operácií, obchodov, vedenie obchodných evidencií a spracovanie podkladov pre účtovníctvo,
- modernizácia, rozvoj a bezpečnosť IS ARDAL a IKT pre hlavnú činnosť,
- tvorba interných riadiacich aktov za oblasť hlavnej činnosti,
- spracovanie podkladov a stanovísk k materiálom a dokumentom, ktoré súvisia s riadením dlhu, likvidity a zabezpečovacích operácií.

Podporné činnosti ARDAL zabezpečovalo 6 zamestnancov. V rámci nich vykonávali najmä aktivity, povinnosti a úlohy spojené s prevádzkou ARDAL a jej fungovaním vo verejnom sektore, ako rozpočtovej organizácie, ktorá je začlenená do kapitoly MF SR:

- spracovanie metodiky, riadenie, organizovanie a vedenie agendy rozpočtovníctva, účtovníctva, výkazníctva, správy majetku, verejného obstarávania, archívu a vnútornej správy,
- riadenie ľudských zdrojov, ochrana osobných údajov, zabezpečenie personálnej a mzdovej agendy a agendy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- vedenie právnej agendy, zmluvnej dokumentácie, evidencie interných riadiacich aktov a súvisiacej agendy,
- metodika, výkon internej kontroly a plnenie súvisiacich úloh,
- komunikácia a súčinnosť s externými orgánmi za oblasť podporných činností, vrátane komunikácie s verejnosťou podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám,
- tvorba interných riadiacich aktov za oblasť podporných činností.

Organizačná štruktúra a personálne začlenenie 17 zamestnancov bolo nasledovné:

Legenda:

Hlavná činnosť

Podporná činnosť

Náklady ARDAL

Celkové náklady, ich rozdelenie v členení na náklady hlavnej činnosti ARDAL (riadenie likvidity a zabezpečovacích operácií, riadenie dlhu, Back Office, riadenie rizík / Middle Office) a na náklady podporných činností (všeobecná správa, osobný úrad, organizačno-právna agenda, interná kontrola, administratívno-správne činnosti) v roku 2013 sú v nasledujúcej tabuľke:

Tab. č. 1: Prehľad nákladov na činnosť ARDAL

v eurách

Ukazovateľ	Náklady na hlavnú činnosť	Náklady na podpornú činnosť	Náklady celkom
Náklady celkom	1 213 706	198 886	1 412 592
<i>Z toho :</i>			
Materiálové náklady	22 105	11 903	34 008
Služby	487 137	40 639	527 776
Finančné náklady	9 296	5 005	14 301
Mzdové a ostatné osobné náklady	347 893	102 163	450 056
Náklady sociálneho poistenia	117 940	34 635	152 575
Náklady na odpisy majetku	220 115	2 448	222 563
Iné náklady	9 220	2 093	11 313

Poznámka: Nepriame – režijné náklady boli rozdelené na hlavnú činnosť a ostatné činnosti podľa počtu zamestnancov v týchto činnostiach.

5. Rozpočet

Rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2013 v súlade so zákonom č. 438/2012 o štátnom rozpočte, MF SR prostredníctvom kapitoly MF SR rozpísalo záväzné ukazovatele štátneho rozpočtu pre ARDAL na rok 2013 v sume 1 167 613 eur. V priebehu roka bol rozpočet upravený v oblasti výdavkov na konečnú sumu 1 325 561 eur. V čerpaní výdavkov sa vykázala úspora len 210 eur a súvisí s bežnými výdavkami.

Plnenie príjmov a čerpanie rozpočtu ARDAL bolo v súlade s upraveným rozpočtom:

Tab. č. 2: Prehľad vybraných ukazovateľov rozpočtu

v eurách

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2013		Skutočnosť	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
A	1	2	3	3 : 1	3 : 2
Príjmy	0	0	0	0	0
Bežné výdavky (600)	1 152 564	1 196 484	1 196 274	103,8	100,0
Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV (610)	356 655	450 056	450 056	126,2	100,0
- z toho: mzdy, platy, služobné príjmy a OOV štátnych zamestnancov	287 655	346 956	346 956	120,6	100,0
Poistné a príspevok do poisťovní (620)	121 200	151 801	151 799	125,2	100,0
Tovary a služby (630)	665 709	593 851	593 644	89,2	100,0
Bežné transfery (640)	9 000	776	775	8,6	99,9
Kapitálové výdavky (700)	15 049	129 077	129 077	857,7	100,0
Obstaranie kapitálových aktív (710)	15 049	129 077	129 077	857,7	100,0
Výdavky spolu (600+700)	1 167 613	1 325 561	1 325 351	113,5	100,0

Príjmy ARDAL

Schválený a aj upravený rozpočet ARDAL na rok 2013, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, nepredpokladal žiadne príjmy. V skutočnosti ARDAL ani žiadne nedosiahla. Prínosy a efektívnosť činnosti ARDAL sa prejavujú v nižších výdavkoch na financovanie štátneho dlhu a deficitu štátneho rozpočtu, ktoré sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa.

Výdavky ARDAL

Nevyhnutné predpoklady pre plynulé financovanie výdavkov v rozpočte ARDAL sa vytvárali postupne – v priebehu roku 2013 zmenou rozpísaných záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu prostredníctvom 13 rozpočtových opatrení na konečnú sumu 1 325 561 eur.

V skutočnosti ARDAL využila rozpočtové výdavky v plnom rozsahu, v sume 1 325 351 eur a vykázala minimálnu úsporu 210 eur.

ARDAL v roku 2013 nepredpokladala realizovať projekty spolufinancované z prostriedkov EÚ a v skutočnosti ani nečerpala žiadne prostriedky z takýchto zdrojov.

Pri medziročnom porovnaní čerpania skutočných výdavkov bol zaznamenaný ich nárast, a to o 78 389 eur, čím dosiahli 106,3 % úroveň skutočných výdavkov v roku 2012. Úprava rozpočtu a jeho čerpanie súviselo najmä s prevádzkovými potrebami, s rozvojom IKT a s rozšírením funkčnosti IS ARDAL.

Rovnako, ako v predchádzajúcich obdobiach, chýba systémové riešenie problémov pri rozpise záväzných ukazovateľov rozpočtu ARDAL, ktoré by vytvorilo predpoklad štandardnej prevádzky ARDAL a rozvoja IKT už v rozpise výhľadu na trojročné obdobie rozpočtu.

Bežné výdavky

Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený a upravený rozpočet mzdových výdavkov bol v sume 450 056 eur. Skutočne vyplatené mzdy zamestnancom ARDAL predstavovali sumu 450 056 eur. Podiel týchto výdavkov na celkových bežných výdavkoch bol 37,6 %. Z uvedenej sumy sa vyplatili tarifné platy v sume 281 895 eur, osobné príplatky a príplatky za riadenie v sume 67 496 eur, odmeny v sume 98 265 eur a vyrovnanie funkčného platu v sume 2 400 eur. Uvedená suma upraveného rozpočtu umožnila zabezpečiť až v priebehu roka zodpovedajúce odmeňovanie existujúceho stavu zamestnancov.

Všetci zamestnanci, tak ako si to vyžaduje výkon práce v ARDAL, majú v rozhodujúcom počte vysokoškolské vzdelanie, znalosť anglického jazyka a viacročnú odbornú prax vo finančných a bankových inštitúciách, zameranú na oblasť financií, bankovníctva, IKT a na ekonomickú činnosť. Tieto nároky na vzdelanie, jazykové znalosti a odbornú prax determinujú skladbu zamestnancov, ktorá ovplyvňuje aj úroveň dosiahnutej priemernej mzdy.

Poistné a príspevky zamestnávateľa do poisťovní

ARDAL podľa platných právnych predpisov uhradila za svojich zamestnancov poistné a príspevky na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie v sume 151 799 eur, t.j. 12,7 % celkových bežných výdavkov. Poistné a príspevky platené zamestnávateľom na sociálne zabezpečenie zamestnancov do Sociálnej poisťovne boli v sume 107 413 eur, zdravotné poistenie vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni bolo v sume 30 710 eur a v poisťovniach Dôvera, a.s. a Union, a.s. boli v sume 13 676 eur.

Tovary a služby

Výdavky na nákup prevádzkového materiálu, tovarov a služieb v roku 2013 boli v celkovej sume 593 644 eur. Ich skutočná suma bola na úrovni upraveného rozpočtu a predstavovala 49,6 % celkových bežných výdavkov.

Tab. č. 3: Prehľad čerpania výdavkov podľa rozpočtových skupín

v eurách

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2013		Skutočnosť	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
A	1	2	3	3 : 1	3 : 2
631 – cestovné výdavky	8 200	18 960	18 951	231,1	100,0
632 – energia, voda, komunikácie	184 220	193 210	193 087	104,8	99,9
633 – materiál a dodávky	26 258	12 242	12 223	46,5	99,9
634 – dopravné	5 880	3 935	3 903	66,4	99,2
635 – rutinná a štandardná údržba	366 860	318 977	318 975	86,9	100,0
636 – nájomné za prenájom	115	167	166	144,3	99,4
637 – ostatné tovary a služby	74 176	46 360	46 339	62,5	100,0
630 – tovary a ďalšie služby	665 709	593 851	593 644	89,2	100,0

Vecný účel použitia bežných výdavkov bol:

- na IS ARDAL a súvisiacu IKT v sume 467 098 eur, t.j. 78,7 % celkových bežných prevádzkových výdavkov. V rámci týchto výdavkov sa financovala prevádzka, podpora a prístupové práva do systémov Bloomberg, Reuters – Thomson, udržiavanie a podpora licencií Wall Street Systems, informačná bezpečnosť a projekty spojené s bezpečnostnou politikou – ochrana, bezpečnosť a dostupnosť systémov, drobná obnova a náhrady opotrebovaných hardvérových a softvérových prvkov komunikačnej infraštruktúry.
- na bežnú prevádzku ARDAL v sume 90 849 eur, t.j. 15,3 % celkových prevádzkových výdavkov. Z tejto skupiny výdavkov sa uhradili výdavky spojené s využívaním priestorov v budove ŠP, ich udržiavanie, energie, telekomunikačné služby, informačný servis, kancelárske potreby, prevádzka dvoch služobných áut a iné dodávané a fakturované prevádzkové tovary a služby.
- na starostlivosť o zamestnancov vo finančnom vyjadrení v sume 35 697 eur, t.j. 6,0 % celkových prevádzkových výdavkov. Išlo o príspevky na stravovanie, vzdelávanie, tvorbu sociálneho fondu, cestovné náhrady, vylepšenie pracovných podmienok a pod.

Bežné transfery

Čerpanie výdavkov tejto skupine bolo v sume 775 eur, čo predstavuje iba 0,06 % celkových bežných výdavkov. Išlo o náhrady mzdy počas pracovnej neschopnosti zamestnancov.

Kapitálové výdavky

V priebehu roku 2013 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov upravený z hodnoty 15 049 eur na hodnotu 129 077 eur. Skutočné čerpanie dosiahlo sumu 129 077 eur. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch predstavoval 9,7 %. Rozhodujúca časť výdavkov – 95,4 % bola použitá na obstaranie a nákup novej verzie systému upgrade informačného systému Wall Street Suite z verzie 6.5 na verziu 7.3 v sume 123 096 eur. Zostávajúca suma 5 981 eur bola použitá na nákup komunikačnej infraštruktúry.

Tab. č. 4: Prehľad kapitálových výdavkov podľa rozpočtových skupín

v eurách

Rozpočtová skupina výdavkov	Rozpočet 2013		Skutočnosť	% čerpania rozpočtu	
	Schválený	Upravený		Schválený	Upravený
A	1	2	3	3 : 1	3 : 2
710 - Obstarávanie kapitálových výdavkov	15 049	129 077	129 077	857,7	100,0
711 - nákup softvéru	6 500	0	0	0,0	0,0
713 - nákup komunikačnej infraštruktúry	2 549	5 981	5 981	234,6	100,0
718 - rekonštrukcia a modernizácia strojov a zariadení – implementácia IS WSS na vyššiu verziu	6 000	123 096	123 096	2051,6	100,0

6. Personálne otázky

MF SR rozpisom záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2013 stanovilo pre ARDAL celkový stav zamestnancov na 21 osôb, z ktorých je 17 zamestnancov zaradených do štátnej služby.

V skutočnosti priemerný prepočítaný stav zamestnancov bol 16 osôb, z ktorých 12 vykonávalo štátnu službu a 4 vykonávali službu vo verejnom záujme. Z celkového počtu zamestnancov v štátnej službe bol 1 zamestnanec vo funkcii mimoriadnej významnosti a 11 zamestnancov bolo v stálej službe.

Zo skutočného stavu 17 zamestnancov (9 mužov a 8 žien) bolo 12 v štátnej službe a 5 vykonávalo službu vo verejnom záujme. Priemerný vek zamestnancov ku koncu roka 2013 bol 47,53 roka, z toho u žien 47,16 roka a u mužov 47,87 roka. Vo vekovej štruktúre od 30 do 40 rokov boli 4 zamestnanci, od 40 do 50 rokov boli 7 zamestnanci, od 50 do 60 rokov boli 5 zamestnanci a nad 60 rokov bol 1 zamestnanec. Vysokoškolské vzdelanie mali 14 zamestnanci a úplné stredoškolské vzdelanie mali 3 zamestnanci.

Aktuálny stav zamestnancov umožňuje zabezpečovanie rozhodujúcich úloh ARDAL len za predpokladu vyššej intenzity a rozsiahlej kumulácie práce zamestnancov a vykonávanie práce aj v mimopracovnom čase bez nároku na mzdu a so značným prevádzkovým rizikom zastupovania kľúčových zamestnancov. Vzhľadom na túto skutočnosť, boli na ich motiváciu využité všetky zákonné možnosti odmeňovania, napr. priznanie osobných plátov vybraným zamestnancom na kľúčových pozíciách v hlavnej činnosti, vyplácanie odmien a pod.

Napriek relatívne vysokej priemernej mzde ARDAL v rámci rezortu MF SR, dosahovaná priemerná mzda stále viac zaostáva za mzdovým ohodnotením podobných pracovných pozícií v bankovom a vo finančnom sektore, čím sa úmerne zvyšuje riziko odchodu ďalších dôležitých zamestnancov mimo verejný sektor. Významným dôvodom, ktorý v roku 2013 ovplyvnil rozhodnutie 2 zamestnankýň o ukončení zamestnaneckého pomeru v ARDAL, bolo popri osobných dôvodoch aj nedostatočné mzdové ohodnotenie.

Tlak na prijatie nových zamestnancov významne vzrástol v posledných obdobiach, najmä v súvislosti s nárastom agendy ARDAL, ktorá je spojená okrem iného aj s vyššou potrebou získania finančných prostriedkov na krytie štátneho dlhu, likviditu štátneho rozpočtu, vrátane vyššej potreby diverzifikácie finančných trhov, z ktorých sa získavajú tieto zdroje.

V najbližšom období bude už nevyhnutné obsadiť voľné pracovné pozície, ktoré sú zastupované a vykonávajú sa v obmedzenom rozsahu. Posilniť by sa mali predovšetkým služobné miesta v hlavnej činnosti prijatím 5 nových zamestnancov, a to: 1 zamestnanec na pozíciu vedúceho odboru Back Office, 1 zamestnanec na referát právnych a zvláštnych úloh, 1 zamestnanec pre oblasť permanentného marketingu, 1 zamestnanec na analýz finančných trhov a 1 zamestnanec pre oblasť riadenia rizík.

Starostlivosť o zamestnancov bola financovaná z dvoch zdrojov:

- z rozpočtu ARDAL sa hradili výdavky v sume 35 697 eur na vzdelávanie, odborné knihy, publikácie, časopisy, noviny, na stravovanie, na prídely do sociálneho fondu, na cestovné výdavky a na náhrady pri služobných cestách,
- zo sociálneho fondu sa použilo 4 504 eur. Zo zdrojov tohto fondu sa podporovalo najmä stravovanie a menšia časť prostriedkov bola vyčlenená na regeneráciu, relax a oddych zamestnancov formou nákupu poukázok na tento účel.

Vzdelávanie prebiehalo v prevažnej miere na základe individuálnych potrieb zamestnancov a smerovalo do dvoch oblastí:

- odborné vzdelávanie, ktorého sa zúčastnilo 15 zamestnancov na 14 vzdelávacích aktivitách. Toto vzdelávanie bolo zamerané hlavne na výklad a uplatňovanie nových právnych predpisov, prípadne zmien predpisov. V roku 2013 všetci zamestnanci absolvovali školenie z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, z ochrany pred požiarom a vodičov oprávnených viesť služobné motorové vozidlá.
- jazyková príprava sa zabezpečila celkom pre 7 zamestnancov a bola zameraná na zvýšenie úrovne znalostí anglického jazyka. Z nich 5 využili skupinovú výučbu a 2 individuálnu.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Výdavky ARDAL sú rozpočtované v programe 074 01. V rámci tejto programovej štruktúry ARDAL mala „Zabezpečiť dennú likviditu štátneho rozpočtu“, Tento cieľ sa sledoval denne prostredníctvom merateľného ukazovateľa: „dosiahnuť podiel pracovných dní, kedy je zabezpečená likvidita štátneho rozpočtu na celkovom počte pracovných dní na úrovni 100 %“. Predmetný ukazovateľ vystihuje v súhrne jednu z najvýznamnejších a rozhodujúcich činností, pre ktorú vznikla ARDAL v súlade so zákonom o ŠP.

ARDAL počas celého roku 2013 plynule zabezpečovala likviditu ŠR na dennej báze tým, že zabezpečila úhrady všetkých rozpočtových platieb klientov ŠP, mimorozpočtových platieb, platieb zadaných subjektmi verejnej správy, ako aj ostatných klientov zapojených do systému ŠP v termíne splatnosti. Ani jedna platba zadaná do platobného informačného systému ŠP (ManEx) sa z titulu nedostatku likvidity neomeškala, resp. neuhrádzala po jej splatnosti v nasledujúce dni. Za účelom splnenia tohto cieľa, ARDAL vykonávala celý rad obchodných a finančných operácií na finančnom trhu. Napriek zložitým podmienkam na finančnom trhu, dokázala za výhodných obchodných podmienok zabezpečiť v roku 2013 vydanie 2 emisií syndikovaných dlhopisov v sume 2 750 mil. eur, 4 emisií štátnych dlhopisov v iných menách (30,0 mld. JPY a 575,0 mil. CHF). Na druhej strane, v prípade priebežného prebytku likvidity, ARDAL v mene MF SR ukladala voľné zdroje na finančnom trhu, čo malo v konečnom dôsledku vplyv na zlacnenie financovania štátneho dlhu a likvidity.

Z uvedeného vyplýva, že ARDAL zabezpečila dostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie dennej likvidity štátu pri zodpovedajúcej efektívnosti a hospodárnosti. Stanovený rozpočet výdavkov na klienta štátny dlh bol dodržaný a dosiahla sa jeho úspora v sume 160,7 mil. eur.

8. Hodnotenie a analýza hlavnej činnosti ARDAL v roku 2013

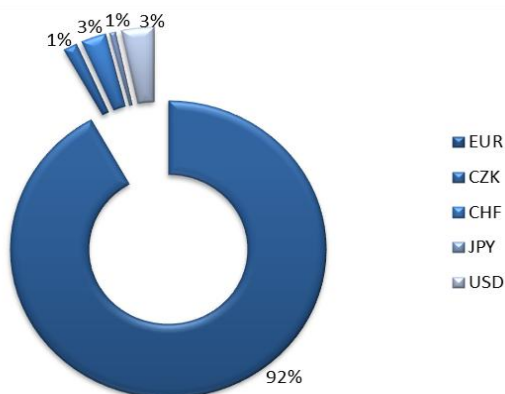
Jednou z hlavných úloh ARDAL v roku 2013 bola správa štátneho dlhu v rozsahu podľa zákona o štátnej pokladnici. Ide o najmä o vydávanie štátnych cenných papierov na domácom a zahraničnom kapitálovom trhu, vysporiadanie obchodov so štátnymi cennými papiermi, vyplácanie nominálnej hodnoty a výnosov zo splatných štátnych cenných papierov až na majiteľa, realizovanie spätných nákupov cenných papierov pred splatnosťou a správa agendy vládnych úverov. Ďalšou nie menej dôležitou úlohou ARDAL bolo riadenie likvidity systému štátnej pokladnice, zhodnocovanie dočasne voľných finančných prostriedkov a uzatváranie finančných operácií súvisiacich s riadením finančných rizík. ARDAL v rámci svojej pôsobnosti taktiež zabezpečovala vysporiadanie všetkých uzatvorených finančných operácií a pripravovala podklady pre MF SR a Štátnu pokladnicu pre účely účtovania a vykazovania. Ďalej ARDAL spolupracovala s MF SR a NBS v oblastiach týkajúcich sa ich pôsobností, ktoré sú ustanovené zákonom, pripravovala návrhy, podklady a iné informácie pre MF SR, ŠP a NBS.

Prioritou ARDAL pre rok 2013 bolo zabezpečiť financovanie plánovanej finančnej potreby štátu podľa zákona o štátnom rozpočte na rok 2013. V uvedenom zákone bola stanovená hodnota potreby štátu sumou 8 338 mil. eur. Táto suma bola neskôr upravená o spätné nákupy štátnych cenných papierov realizovaných koncom roka 2012 na hodnotu 7 700 mil. eur. Takto upravenú potrebu financovania sa podarilo dosiahnuť už v priebehu novembra. Celkovo v roku 2013 MF SR vydalo na finančných trhoch cenné papiere v nominálnej hodnote 7 659,26 mil. eur (v prípade cudzo-menových emisií bol použitý kurz príslušnej swap transakcie, resp. kurz ECB k 31.12.2013).

V roku 2013 boli čerpané dve tranže vládneho úveru od Európskej investičnej banky v celkovej hodnote 350 mil. eur. Štát na konci roka 2013 disponoval likviditou rezervou v hodnote 3 446,2 mil. eur, ktorá bola mierne väčšia ako na konci roka 2012 (3 200 mil. eur). Počas roka bola využívaná možnosť zhodnocovať voľnú likviditu v Národnej banke Slovenska prostredníctvom Štátnej pokladnice. K 31.12.2013 bolo na termínovaných vkladoch v Národnej banke Slovenska prostredníctvom Štátnej pokladnice a na bežných účtoch v mene eur a JPY uložených približne 2 728 mil. eur.

Nadálej prioritou ARDAL pri riadení štátneho dlhu zostávala a aj do budúcnosti zostáva diverzifikácia investorskej bázy. Za týmto účelom MF SR prostredníctvom ARDAL pokračovalo vo vydávaní štátnych dlhopisov mimo euro trhov a emitovalo štátne dlhopisy v menách CHF a JPY. V roku 2013 boli z každej spomenutej meny na trh uvedené dve tranže.

Graf č. 2: Štruktúra portfólia štátnych dlhopisov podľa meny

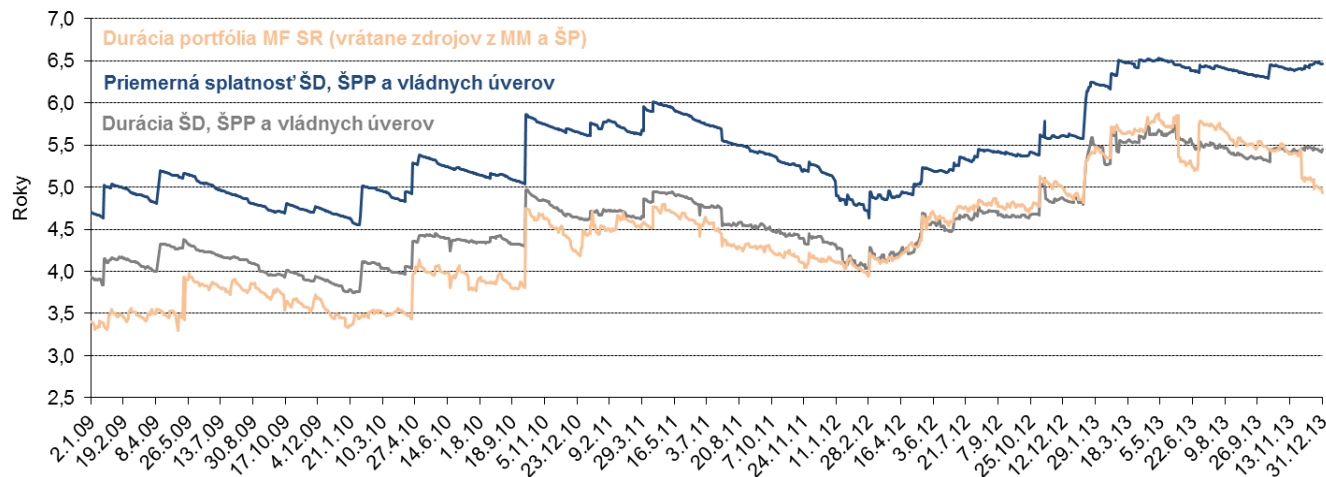
Od januára 2013 ARDAL začala úspešne používať novú aukčnú platformu pre predaj a nákup štátnych cenných papierov – aukčný systém od spoločnosti Bloomberg, ktorý nahradil pôvodný aukčný systém od spoločnosti Reuters. Taktiež sa podarilo uviesť do praxe nový model primárnych dealerov. Zavedenie týchto zmien sa pozitívne odrazilo v aktivite zahraničných investorov pravidelne zasielať prostredníctvom nových primárnych dealerov zo zahraničia ponuky do aukcií organizovaných v súlade so schváleným a zverejneným harmonogramom na rok 2013.

V priebehu roka sa podstatným spôsobom zlepšili rizikové parametre portfólia celého štátneho dlhu za cenu dočasného nevyužívania krátkodobých lacnejších zdrojov financovania. Dôsledkom toho priemerná úroková sadzba celého portfólia mierne vzrástla na úroveň 3,60 % p. a. V rozpočte štátneho dlhu sa napriek zvýšeniu priemernej sadzby portfólia štátnych dlhopisov podarilo ušetriť 161 mil. eur na hotovostnom princípe a 61 mil. eur na akruálnom

princípe. Hlavným dôvodom úspory bolo, že úrokové sadzby boli menšie ako predpokladané a štátne dlhopisy sa podarilo predat' v lepšej, nákladovo úspornejšej štruktúre.

Hodnoty durácie a priemernej splatnosti celého portfólia sa v tomto roku pohybovali na historicky najväčších hodnotách, čo z hľadiska rizika predstavovalo najlepšie doposiaľ dosiahnuté hodnoty.

Graf č. 3: Vývoj durácie a priemernej splatnosti

V priebehu roka 2013 bolo splatených 5 štátnych dlhopisov, čo predstavuje 292 výplat menovitých hodnôt až na majiteľa štátneho dlhopisu, 3 štátne pokladničné poukážky, čo predstavuje 59 výplat menovitej hodnoty až na majiteľa poukážky a 3 vládne úvery. Celkovo v roku 2013 bolo realizovaných 1 379 výplat kupónov na majiteľov cenných papierov. V roku 2013 bolo uzatvorených 402 zhodnocovacích obchodov so 17 protistranami, 106 refinančných obchodov s 11 protistranami, 1 190 refinančných transakcií uzatvorených so Štátnou pokladnicou, 6 menovo-úrokových swapov s 3 protistranami, 6 Buy&Sell Back transakcií s 1 protistranou, čerpali sa 2 tranže vládneho úveru a riadili sa cash kolaterály 11 menovo-úrokových swapov s 5 protistranami. V prípade obchodov s cennými papiermi sa celkovo v minulom roku uskutočnili predaje 19 (ISINov) dlhových štátnych cenných papierov prostredníctvom aukcií, 7 (ISINov) dlhových štátnych cenných papierov prostredníctvom 5 syndikátov, 4 aukcie spätného nákupu, 19 bilaterálnych predajov a 69 bilaterálnych spätných nákupov štátnych cenných papierov.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené záväzky a pohľadávky štátu k 31.12.2013 a štruktúra portfólia štátnych cenných papierov a vládnych úverov podľa typu úrokovej sadzby. Cudzia mena je prepočítaná kurzom Európskej centrálnej banky k 31.12.2013 (v prípade zahraničných dlhopisov zabezpečených voči kurzovému riziku bol na prepočet do meny euro použitý kurz uzatvoreného obchodu).

Tab. 5: Záväzky a pohľadávky štátu k 31.12.2013

ZÁVÄZKY	Nominálna hodnota [EUR]	Úroková sadzba [% p. a.]
Refinančné obchody so ŠP	3 993 526 229,29	1,0910
Medzibankové úvery	0,00	0,0000
ŠD predané externým protistranám	34 314 511 111,37	3,9236
z toho registrované v zahraničí	7 276 692 625,57	4,0339
z toho registrované na Slovensku	27 037 818 485,80	3,8940
Emitované v roku 2013 (priamy predaj, aukcie, syndikát)	7 280 757 172,23	2,9842
ŠPP predané externým protistranám	11 500 000,00	0,3800
Emitované v roku 2013 (priamy predaj, aukcie)	378 500 000,00	0,3802
Vládne úvery	1 846 589 352,42	3,5218
SPOLU	40 166 126 693,08	3,6225
POHLADÁVKY	Nominálna hodnota	Úroková sadzba % p. a.
Medzibankové depozitá (vrátane vkladu v ŠP / NBS) v EUR	2 518 000 000,00	0,3480
Bežný účet ŠP v NBS v EUR (na žiadosť ARDAL)	900 000 000,00	0,1000
Buy & Sell Back	0,00	0,0000
SPOLU	3 418 000 000,00	0,2827

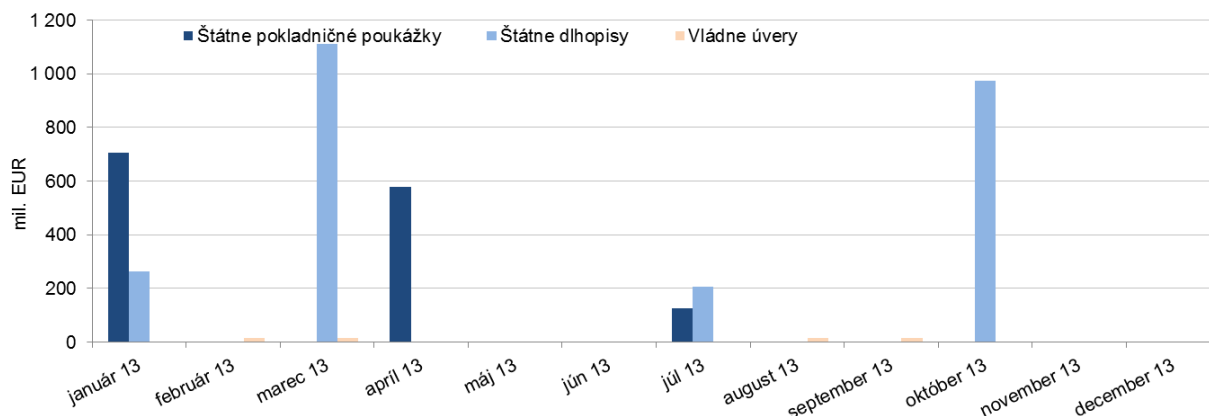
Tab. č.6: Štruktúra finančných záväzkov štátu podľa typu úrokovej sadzby k 31.12.2013

	Nominálna hodnota [eur]
Štátne dlhopisy	34 314 511 111,37
z toho s fixnou sadzbou	30 629 016 475,37
z toho s pohyblivou sadzbou	2 939 287 636,00
z toho s nulovou sadzbou	746 207 000,00
Štátne pokladničné poukážky	11 500 000,00
Vládne úvery	1 846 589 352,42
z toho s fixnou sadzbou	1 624 163 142,21
z toho s pohyblivou sadzbou	222 426 210,21
SPOLU	36 172 600 463,79

Štátne cenné papiere v roku 2013

V roku 2013 bolo splatných päť emisií štátnych dlhopisov v celkovej nominálnej hodnote 3 153,3 mil. eur, tri emisie štátnych pokladničných poukázok v celkovej nominálnej hodnote 1 316 mil. eur a istiny vládnych úverov v hodnote približne 64,2 mil. eur.

Graf č. 4: Splatnosť istín štátnych cenných papierov a vládnych úverov v roku 2013

Za účelom zabezpečenia finančných prostriedkov na financovanie splatných záväzkov štátu a krytia štátneho rozpočtu boli emitované štátne cenné papiere prostredníctvom aukcií, syndikátov bánk a priamym predajom. Veľký dopyt zo strany zahraničných aj domácich poisťovní a penzijných fondov si vyžiadala opätovné využitie špecifickej formy syndikátu na predaj slovenských štátnych dlhopisov, a to tzv. „priamy predaj - private placement“. Prostredníctvom takejto formy predaja bola v mesiaci február realizovaná jedna emisia štátnych dlhopisov v celkovej nominálnej hodnote 1 500 mil. eur so splatnosťou 20 rokov, vydaná podľa slovenskej legislatívy ako štandardné slovenské dlhopisy.

Vzhľadom na obmedzenú finančnú kapacitu domáceho trhu, ARDAL aj v roku 2013 pokračovala v oslovovaní zahraničných investorov a nadviazala tým na prelomový predchádzajúci rok 2012. Prostredníctvom predajov pomocou syndikátov sa MF SR podarilo predaj štátnych dlhopisov v nominálnej hodnote 4 904 mil. eur prevažne zahraničným investorom, čo predstavovalo viac ako 67 % z celkových finančných zdrojov získaných predajom štátnych dlhopisov.

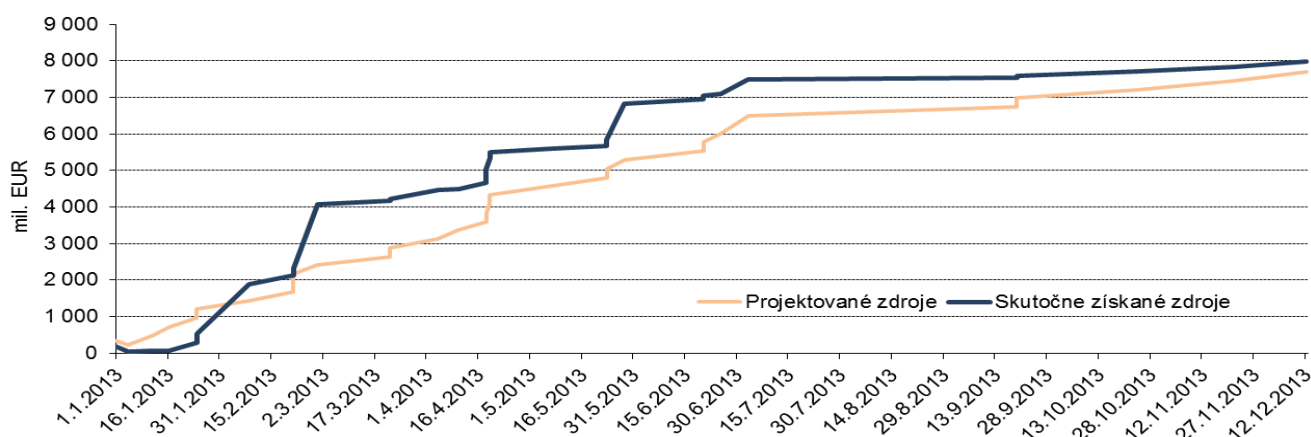
V prvom polroku boli pomocou syndikátu otvorené aj dve nové línie štátnych dlhopisov vydané podľa slovenskej legislatívy (denominované v eur v celkovej hodnote 2 750 mil. eur s 5,5 a 10 ročnou splatnosťou). Taktiež v prvom polroku sa ARDAL podaril predaj štátnych dlhopisov denominovaných v dvoch cudzích menách (CHF ekvivalent 473 mil. eur - dve tranže 6,5 a 10,5 rokov; JPY ekvivalent 232 mil. eur – dve tranže 3 a 5 rokov). Zo strany finančných trhov a najmä ratingových spoločností boli veľmi pozitívne vnímané všetky cudzo-menové emisie a celková diverzifikácia investorskej základne Slovenska. Samotná prítomnosť na týchto trhoch prispela k dopytu aj po štátnych dlhopisoch denominovaných v mene eur. K uvedeným cudzo-menovým emisiám ARDAL uzatvorila menovo-úrokové swapy s rovnakou splatnosťou ako jednotlivé štátne dlhopisy. Týmto transakciami ARDAL zabezpečila pozíciu voči kurzovému a úrokovému riziku a vytvorila tým fakticky syntetické dlhopisy denominované v mene eur.

Nepriaznivá situácia, ktorá sa čiastočne preniesla z konca roku 2011 do začiatku roka 2012 sa našťastie v roku 2013 nezopakovala, o čom svedčí aj pokles počtu aukcií a priamych predajov štátnych pokladničných poukázok. V priebehu roka 2013 sa uskutočnila iba jedna aukcia ročných poukázok (konkurenčný predaj) holandským spôsobom. Pre porovnanie v roku 2012 ich bolo realizovaných osem. Bilaterálne predaje taktiež poklesli a vzhľadom k rastúcej likviditnej rezerve a vzrastajúcemu dopytu po slovenských štátnych dlhopisoch s dlhšou splatnosťou, ARDAL približne od polovice roka ďalšie štátne pokladničné poukážky nepredávala.

Pri celkovom dopyte 14 035,2 mil. eur boli akceptované ponuky na predaj štátnych cenných papierov v celkovej v nominálnej hodnote 7 659,3 mil. eur, z toho štátne dlhopisy boli v nominálnej hodnote 7 280,8 mil. eur a 378,5 mil. eur predstavovala nominálna hodnota štátnych pokladničných poukázok. Celkovo to predstavuje prijaté finančné zdroje v hodnote 7 770 mil. eur (účtovná hodnota a AÚV).

Okrem zdrojov získaných z predaja štátnych cenných papierov došlo v roku 2013 aj k čerpaniu ďalších tranží vládneho úveru od Európskej investičnej banky v celkovej hodnote 350 mil. eur, ktorých splatnosť je v roku 2029. Po započítaní aj týchto zdrojov ARDAL disponovala v roku 2013 finančnými zdrojmi v hodnote 8 120 mil. eur.

Graf č. 5: Finančné zdroje v priebehu roka 2013

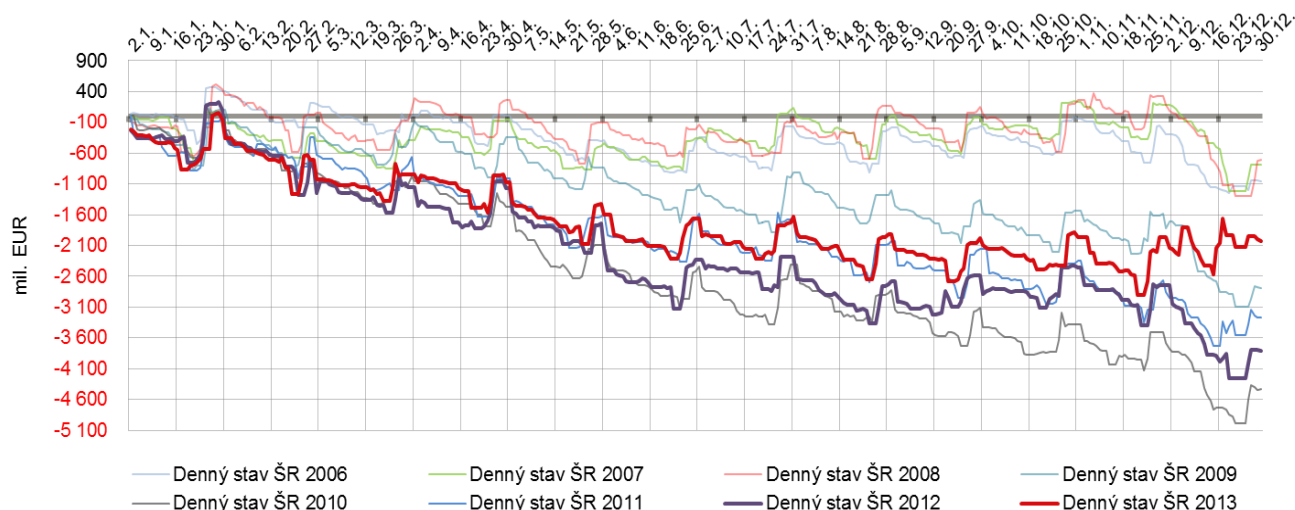
Spätné nákupy štátnych cenných papierov sú štandardným nástrojom, ktorý používajú takmer všetky dlhové agentúry. ARDAL prostredníctvom týchto nákupov efektívnejšie investovala dočasne voľné finančné prostriedky v porovnaní s medzibankovým peňažným trhom, rozložila splatnosť záväzkov z jedného dňa do viacerých mesiacov a zmenšila angažovanosť voči tretím stranám (zmenšenie kreditného a likviditného rizika).

ARDAL v roku 2013 realizovala spätné nákupy štátnych cenných papierov splatných v roku 2013, 2014 a 2015. Celkovo boli spätne nakúpené štátne cenné papiere v nominálnej hodnote 2 331,7 mil. eur, z toho štátne dlhopisy boli v hodnote 1 835 mil. eur a 496,7 mil. eur štátne pokladničné poukážky. Pre porovnanie v roku 2012 celková nominálna hodnota spätne nakúpených štátnych cenných papierov predstavovala hodnotu 1 907 mil. eur.

Riadenie likvidity v roku 2013

Riadenie likvidity okrem riadenia štátneho dlhu (splácanie a vydávanie štátnych cenných papierov a vládnych úverov) výrazne ovplyvňovalo vývoj štátneho rozpočtu v priebehu roka 2013. Na nasledujúcom grafe je zobrazený vývoj štátneho rozpočtu v sledovanom roku a pre ilustráciu a porovnanie vývoj za predchádzajúcich sedem rokov.

Graf č. 6: Vývoj štátneho rozpočtu – obdobie rokov 2006 až 2013

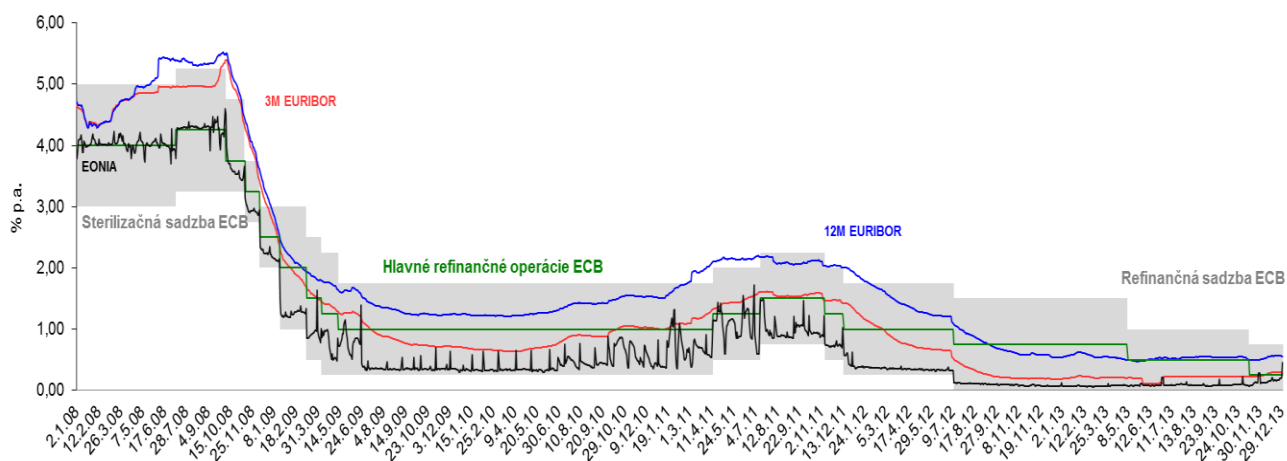

Z grafu je zjavné, že vývoj priebežného stavu rozpočtu v prvých troch rokoch je viac menej rovnaký, posledných päť „krízových“ rokov však vykazuje odlišný trend. Štátny rozpočet už nie je významne čerpaný na konci rozpočtového obdobia, ale realizuje sa priebežne, čo z pohľadu výdavkov znamená ich čerpanie už v priebehu rozpočtového roka. Pozitívny efekt pre riadenie likvidity je v jeho hladšom priebehu a lepšej predvídateľnosti, oproti neistému

a nárazovému decembru v minulých rokoch. Deficit štátneho rozpočtu k poslednému dňu roka 2013 dosiahol hodnotu približne 2 023 mil. eur, čo znamenalo výrazné zlepšenie oproti roku 2012 o 1 787 mil. eur.

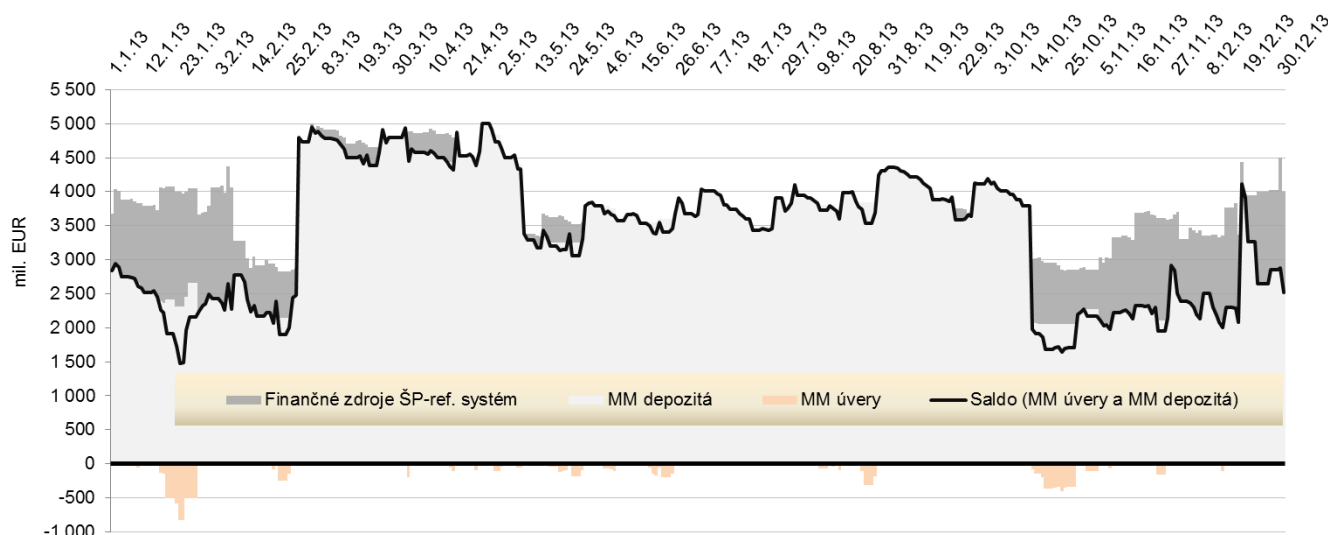
Riadenie a najmä zhodnocovanie dočasne voľnej likvidity taktiež ovplyvňovala úroková politika Európskej centrálnej banky. Rada guvernérov ECB v priebehu roka 2013 pristúpila k dvom úpravám kľúčových úrokových sadzieb, a to v máji a v novembri. V oboch prípadoch išlo o zníženie úrokovej sadzby hlavných refinančných operácií a úrokovej sadzby jednoduchých refinančných operácií. Úrokovú sadzbu pre jednoduché sterilizačné operácie ponechala na nezmenenej úrovni. Od 13. novembra 2013 boli do konca roka v platnosti nasledovné úrokové sadzby: sadzba hlavných refinančných operácií 0,25 % p. a., úroková sadzba jednoduchých refinančných operácií 0,75 % p. a. a úroková sadzba pre jednoduché sterilizačné operácie 0,00 % p. a. Nasledujúci graf zobrazuje vývoj uvedených kľúčových úrokových sadzieb od roku 2008.

Graf č. 7: Vývoj kľúčových úrokových sadzieb za obdobie 2008 – 2013

Hotovostná rezerva MF SR sa v roku 2013 (vrátane zdrojov v mene CHF a JPY) pohybovala v rozmedzí od 2 250 mil. eur do 6 349 mil. eur. Dostatočná likviditná (hotovostná) rezerva vznikla vďaka úspešným emisiám štátnych dlhopisov uskutočnených na domacom a zahraničnom kapitálovom trhu počas prvého polroka a čerpaním dvoch tranží vládneho úveru. K 31.12.2013 malo MF SR zhodnotené finančné zdroje na medzibankovom peňažnom trhu a v Národnej banke Slovenska v celkovej hodnote 3 446,2 mil. eur (zahrnuté aj zostatky na bežných účtoch v Národnej banke Slovenska). Uvedené finančné zdroje boli zhodnocované v súlade so schválenými kreditnými limitmi v komerčných bankách a v dlhových agentúrach s maximálnou splatnosťou do 1 roka, pričom prevažovali obchody so splatnosťou do 1 týždňa. Do krátkej pozície (stav, keď si MF SR muselo požičať z peňažného trhu) sa MF SR dostávalo len z dôvodu doladovania výkyvov v likvidite a nesúladu medzi príjmami a výdavkami štátneho rozpočtu. Na nasledujúcom grafe je zobrazená štruktúra finančných zdrojov v priebehu roka 2013.

Graf č. 8: Vývoj finančných zdrojov kumulovaných v ŠP a zdrojov na peňažnom trhu, resp. z peňažného trhu

Vyhodnotenie potenciálnych finančných rizík štátneho dlhu podľa platnej Stratégie riadenia štátneho dlhu

V Stratégii riadenia štátneho dlhu na roky 2011 až 2014 v porovnaní s predchádzajúcou stratégiou boli upravené hodnoty stanovených limitov pre refinančné a úrokové riziko. Cieľom riadenia dlhu bolo a stále je dosiahnutie tesného priblíženia sa k stanoveným hodnotám, resp. udržanie kritérií čo najbližšie k stanoveným hodnotám.

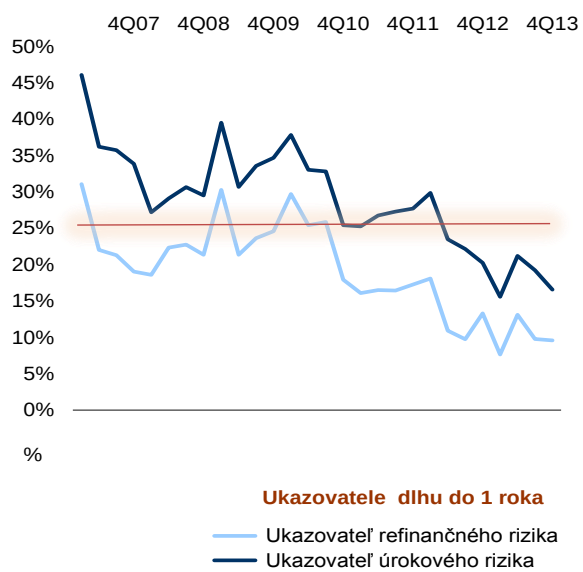
Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do jedného roka bola stanovená na úrovni 25 % zahrnutých záväzkov splatných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom. Hodnota tohto kritéria k 31. 12. 2013 medziročne klesla z hodnoty 13,32% vykazanej ku koncu roka 2012, na úroveň 9,61% celkových zahrnutých záväzkov. Hodnota refinančného rizika kumulatívnej splatnosti do piatich rokov bola stanovená na úrovni 65 % zahrnutých záväzkov splatných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom. Hodnota tohto kritéria k 31.12.2013 bola na úrovni 47,65%. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka došlo k poklesu z hodnoty 59,27% zahrnutých záväzkov.

Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie do jedného roka bola stanovená taktiež na úrovni 25 % zahrnutých záväzkov refixovaných do jedného roka k celkovým zahrnutým záväzkom. Hodnota tohto kritéria k 31.12.2013 bola na úrovni 16,59%. Hodnota úrokového rizika kumulatívnej refixácie do piatich rokov bola stanovená na úrovni 65 % zahrnutých záväzkov refixovaných do piatich rokov k celkovým zahrnutým záväzkom. Hodnota tohto kritéria k 31.12.2013 bola na úrovni 47,69 %. Uvedené ukazovatele boli k 31.12.2012 na úrovni 20,26% a 59,31% z celkových zahrnutých záväzkov. Vo všetkých uvedených ukazovateľoch portfólia štátneho dlhu sa premietla emisná politika, cieľom ktorej bolo využívanie možností emitovania štátnych dlhopisov s dlhšou splatnosťou na úkor využívania krátkodobých lacnejších zdrojov financovania.

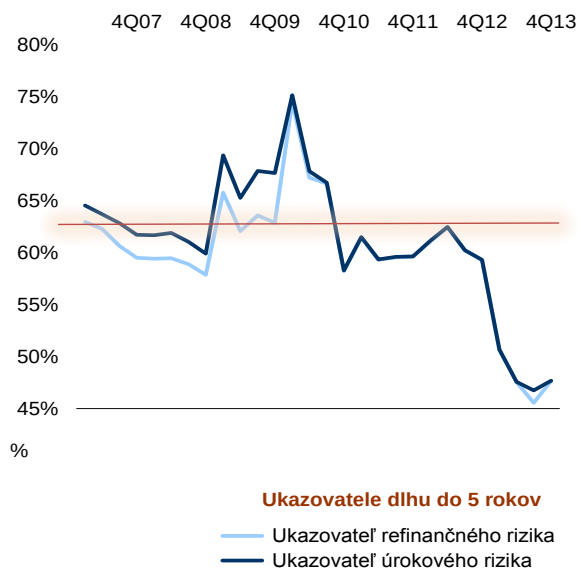
Tab. č. 6: Prehľad ukazovateľov k 31. 12. 2013

Roky	Refinančné riziko		Úrokové riziko	
	Účtovný dlh	Limit	Účtovný dlh	Limit
1	9,61%	25,00%	16,59%	25,00%
5	47,65%	65,00%	47,69%	65,00%

Graf č. 9: Dlh do 1 roka

Graf č. 10: Kumulatívny dlh do 5 rokov

8.1. Hodnotenie organizácie Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity za rok 2013 zo strany ústredného orgánu

Orgán štátnej správy - Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity bola zriadená v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov od 1.2. 2003 ako rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva financií SR so sídlom v Bratislave. Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity je neoddeliteľnou súčasťou systému štátnej pokladnice, v rámci ktorého zabezpečuje špecifické úlohy v oblasti riadenia verejných financií. V zákone č. 291/2002 Z. z. je zadefinovaná činnosť Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity ako aj jej vzťah k Ministerstvu financií SR a k organizácii Štátna pokladnica.

Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity zabezpečovala v priebehu roka 2013 operatívne riadenie dlhu a likvidity v súlade s úlohami stanovenými zákonom o Štátnej pokladnici a cieľmi stanovenými schválenou Stratégiou riadenia štátneho dlhu. Aktivita agentúry súviseli predovšetkým so zabezpečovaním potrieb financovania štátu, t. j. so zabezpečením dostatočnej likvidity na realizáciu rozpočtových výdavkov a tiež za účelom krytia štátneho dlhu a priebežného schodku štátneho rozpočtu.

V priebehu roka 2013 riadila Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity štátny dlh v súlade s novou Stratégiou riadenia štátneho dlhu, ktorú vypracovalo Ministerstvo financií SR v spolupráci s Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity s platnosťou na roky 2011 až 2014. Vývoj v rokoch 2011 a 2013 potvrdil, že sledované ciele riadenia štátneho dlhu boli vhodne nastavené pre podmienky ekonomiky a systému riadenia dlhu v Slovenskej republike. Kritéria rizikovosti dlhu sa tak v roku 2013 dostali výrazne pod ich optimálnu úroveň. To výrazne znižuje rizikovosť riadenia dlhu, na druhej strane je to spojené s vyššími úrokovými nákladmi. Predaj dlhopisov mimo eurozóny priniesol väčšiu stabilitu financovania potrieb Slovenskej republiky a menšiu závislosť na aktuálnom vývoji bankového trhu v Slovenskej republike a eurozóne.

V spolupráci so Štátnou pokladnicou zabezpečovala agentúra dennú platobnú schopnosť štátu a optimalizáciu denných zostatkov na jedinom účte Štátnej pokladnice. Agentúra zároveň vykonávala v priebehu roka 2013 finančné operácie na finančnom trhu, ktorých účelom bolo zhodnotenie dočasne voľných prostriedkov a zabezpečenie pozície štátu proti trhovým rizikám. V roku 2013 začala agentúra v spolupráci so Štátnou pokladnicou aktívne využívať tzv. bežný účet Štátnej pokladnice v Národnej banke Slovenska. Vďaka tomu bolo možné ukladať časť voľných zdrojov s takmer nulovým kreditným rizikom. Zlepšenie situácie na finančných trhoch pretrvávajúce od druhej polovice roka 2012 doteraz, umožnilo agentúre vydávať dlhopisy s prevažne dlhšou dobou splatnosti a zlepšovať tým parametre štátneho dlhu. V priebehu roka sa podarilo vytvoriť výraznú rezervu, ktorá umožnila realizovať značné spätné odkupy koncom roka s cieľom optimalizovať koncoročnú úroveň štátneho a tým aj verejného dlhu.

Z hľadiska hodnotenia priebehu aukcií štátnych cenných papierov v roku 2013 je možné konštatovať, že Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity rozhodovala o výsledkoch jednotlivých aukcií transparentne, obozretne, prevažne s cieľom vytvorenia dostatočnej rezervy na prípadné problémy s refinancovaním v budúcnosti. Predstavitelia agentúry spolu so zástupcami Ministerstva financií SR pri každej aukcii objektívne vyhodnocujú predložené ponuky investorov, čoho výsledkom sú akceptované objemy, ktoré vychádzajú z aktuálnych finančných potrieb štátu ako aj z vyhodnotenia aktuálneho a očakávaného vývoja na finančnom trhu. Súčasne sledujú zámer znižovať náklady dlhovej služby. Kým pri zohľadňovaní finančných potrieb štátu plní dôležitú úlohu priebežné bilancovanie realizovaných a plánovaných príjmov a výdavkov štátu, pri plnení zámeru znižovať náklady na refinancovanie verejného dlhu sa kladie dôraz na čo najvýhodnejšie podmienky každej aukcie z pohľadu dopytovaných výnosov do splatnosti a ponúkaných cien. Zároveň sa pri každej aukcii zodpovedne prihliada na predpokladaný celkový ročný objem, ktorý je potrebné refinancovať v danom roku.

Agentúra aj v roku 2013 pokračovala vo využívaní synergického efektu v oblasti riadenia dlhu a likvidity, ktorý poskytuje priestor na preklenutie dočasne nepriaznivých podmienok, respektíve využitie dobrých trhových podmienok na emitovanie štátnych dlhopisov a umožňuje štátu refinancovať sa za najlepších trhových podmienok. Úrokové sadzby v roku 2013 kontinuálne klesali vplyvom ukladania situácie po zásahoch ECB. Aj napriek výraznému predzásobeniu, ktoré krátkodobu zvyšuje úrokové náklady sa podarilo vytvoriť úsporu na úrokových nákladoch v porovnaní s rozpočtom, najmä vďaka nižším ako predpokladaným úrokovým sadzbám.

Ministerstvo financií SR spolupracuje s agentúrou aj pri tvorbe rozpočtu verejných financií a pri odhade úrokových nákladov štátneho dlhu. Ministerstvo financií SR poskytuje agentúre prognózy indikátorov finančného trhu podľa rozpočtovaného obdobia. Z prognóz úrokových sadzieb Ministerstva financií SR vychádzala agentúra pri tvorbe svojho rozpočtu aj v roku 2013.

Ministerstvo financií SR spolupracuje s agentúrou aj v oblasti tvorby emisnej politiky. Na pravidelných zasadnutiach Výboru pre riadenie dlhu a likvidity sa hodnotia výsledky činnosti agentúry a sú prediskutované možnosti priebehu

nasledujúcich aukcií. Závery zo zasadaní tohto výboru sa následne rešpektujú pri operatívnom riadení dlhu a likvidity.

Hlavnými užívateľmi výstupov agentúry sú Ministerstvo financií SR a Štátna pokladnica. Agentúra v spolupráci s týmito organizáciami zabezpečovala v rámci svojej hlavnej činnosti riadenie likvidity a dlhu štátu. Spolupráca s DataCentrom spočívala najmä v správe technologickej infraštruktúry a informačných systémov aktívne využívaných agentúrou na realizáciu operácií na finančnom trhu. Spolupráca s bankami a finančnými inštitúciami ako aj s Centrálnym depozitárom cenných papierov spočívala v uskutočňovaní bankových obchodov, aukciách a obchodovaní s cennými papiermi. Agentúra ďalej skvalitnila obsah svojej internetovej stránky s ohľadom najmä na informačné potreby investorov. Agentúra pravidelne zverejňuje mesačnú správu o emisiách štátnych cenných papierov a riadení dlhu pre investorov a širokú odbornú verejnosť.

Prínos organizácie pre širokú verejnosť spočíva najmä v riadení verejných financií transparentnejším, efektívnejším a kontrolovateľnejším spôsobom. Okrem verejne prístupných informácií poskytuje agentúra žiadateľom informácie v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

9. Hlavné skupiny používateľov výstupov ARDAL

ARDAL poskytuje výstupy a spolupracuje s inými orgánmi a inštitúciami v týchto oblastiach:

- s MF SR – a to tým, že:
 - ✓ spolupracuje pri vypracovaní stratégie riadenia štátneho dlhu, štátneho rozpočtu na jednotlivé roky a štátneho záverečného účtu,
 - ✓ poskytuje podklady pre rozhodnutia a stanoviská k finančným a obchodným podmienkam úverových zmlúv, zárukám a k ďalším finančným a obchodným operáciám,
 - ✓ spracováva podklady pre účtovníctvo a vedenie evidencie ŠD,
 - ✓ vypracováva podklady pre poradné orgány ministra, štátnych tajomníkov a pod.,
 - ✓ aktívne sa zúčastňuje na základe individuálnych požiadaviek ministerstva rokovaní, pracovných stretnutí, práci v komisiách a iných aktivít.
- so ŠP, ktorej poskytuje údaje na účely účtovania a vedenia evidencie o finančných operáciách, uskutočnených v mene ŠP, ktoré sú vykonávané ARDAL v osobitných prípadoch,
- s bankovými inštitúciami, od ktorých využíva najmä služby pri emisiách a aukciách ŠCP v SR a v zahraničí a pri ich vysporiadaní,
- s CDCP, kde registruje ŠCP a vykonávané operácie so ŠCP,
- s DataCentrom spolupracuje pri prevádzke IKT, ktoré jej poskytuje súčinnosť pri obstaraní, obnove a zabezpečovaní funkčnosti a bezpečnosti tejto technológie,
- s NBS, ktorej zasiela podklady pre spracovanie dát a štatistických informácií pre ECB, Eurostat,
- s ostatnými subjektmi a s verejnosťou, ktorým poskytuje na požiadanie informácie, analýzy, stanoviská na základe práv a povinností vyplývajúcich zo všeobecnej legislatívy a právnych predpisov.

Zoznam použitých skratiek

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
AÚV	Alikvotný úrokový výnos
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov, a.s.
CP	Cenné papiere
ECB	Európska centrálna banka
EMÚ	Európska menová únia
EÚ	Európska únia
CHF	Švajčiarsky frank
IKT	Informačno-komunikačná technológia / výpočtová technika
ISIN	registračné číslo emisie štátneho cenného papiera pridelené CDCP
IS	Informačný systém
JPY	Japonský jen
KŠD	Klient Štátny dlh
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MM	Money Market / Peňažný trh
NBS	Národná banka Slovenska
SR	Slovenská republika
ŠCP	Štátne cenné papiere
ŠD	Štátne dlhopisy
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	Štátne pokladničné poukážky
VPS	Všeobecná pokladničná správa
USD	Americký dolár
WSS	Wall Street Suite